

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1205/2542

นาง อัจฉรา ทวีภูมิพงษ์โจทก์ นาย เสริม กิจ นุกูล กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1627, ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.อ. มาตรา 354, ป.อ. มาตรา 352, ป.อ. มาตรา 59, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 86

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ตามสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านกับสำเนาทะเบียนนักเรียนระบุว่า ล. เป็นบิดาโจทก์ ทั้งปรากฏว่าโจทก์ไม่เคยใช้นามสกุลของผู้ตายก็ตาม แต่การที่ผู้ตายรับโจทก์มาอยู่กับผู้ตายที่บ้านและจำเลยที่ 3 ระบุในบัญชีเครือญาติว่าโจทก์เป็นบุตรเจ้ามรดกต่างมารดาเท่ากับยอมรับว่าโจทก์เป็นบุตรของผู้ตาย เมื่อได้ความว่าผู้ตายได้อุปการะเลี้ยงดูและให้โจทก์เรียนตัดเย็บเสื้อผ้า ทั้งผู้ตายยังเป็นเจ้าภาพแต่งงานให้โจทก์ด้วย พฤติการณ์ดังกล่าวที่ผู้ตายแสดงต่อโจทก์ให้เป็นที่รู้กันทั่วไปว่าโจทก์เป็นบุตรนอกกฎหมายของผู้ตายที่ผู้ตายได้รับรองแล้ว โจทก์จึงเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1627 โจทก์ย่อมเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้องผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลของผู้ตายได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4), 28(2) หนังสือสัญญาพินัยกรรมระบุว่าผู้ตายเป็นผู้ออกเงินซื้อที่ดินตามฟ้องทั้ง 3 แปลง แต่ใส่ชื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 แทน โดยมีจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ลงลายมือชื่อในเอกสารดังกล่าว การที่จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 มีได้นำที่ดินทั้ง 3 แปลงไปเป็นมรดกของผู้ตายโดยมิได้ระบุในรายการทรัพย์สินและสิ่งปลูกสร้าง การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงมีมูลความผิดฐานยักยอก ส่วนผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลชั้นต้นมิได้เป็นทนายทนายของผู้ตายและมิได้ลงลายมือชื่อในสัญญาพินัยกรรมด้วยเชื่อว่าที่ดินทั้ง 3 แปลงเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงมิได้นำมาระบุไว้เป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลจึงไม่มีความผิดตามฟ้อง โจทก์มิได้บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ได้กระทำความผิดในฐานะที่เป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลคดีสำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงไม่มีมูลความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 ประกอบมาตรา 83 แต่มีมูลความผิดตามมาตรา 352 ประกอบมาตรา 83 และเมื่อคดีสำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 2 มีมูลความผิดตามมาตรา 352, 83 แล้ว ในการกระทำอันเดียวกันนั้น ย่อมไม่มีมูลความผิดตามมาตรา 354 ประกอบ 86 อีก

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352, 354, 59, 83 และ 86 ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีโจทก์ไม่มีมูลพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืนโจทก์ฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ตายได้รับรองโจทก์ว่าเป็นบุตรแล้วหรือไม่ ได้ความจากคำเบิกความของโจทก์ว่าหลังจากผู้ตายรับโจทก์มาอยู่ที่บ้านผู้ตายแล้ว ผู้ตายได้อุปการะเลี้ยงดูและให้โจทก์เรียนตัดเย็บเสื้อผ้า ทั้งผู้ตายยังเป็นเจ้าภาพแต่งงานให้โจทก์ด้วยพิเคราะห์ภาพถ่ายครอบครัวผู้ตายหมาย จ.2 ย่อมเห็นได้ว่าบุคคลในภาพถ่ายเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ไม่มีบุคคลอื่นมาร่วมถ่ายด้วย กล่าวคือนอกจากมีผู้ตายและจำเลยที่ 3 ภริยาผู้ตายแล้วก็มีแต่บุตรผู้ตายทั้งหมด เช่นบุคคลในภาพ

หมายเลข 2คือโจทก์ หมายเลข 7 คือ นายบุญส่ง กิจนุกุล บุตรบุญธรรมนอกนั้นเป็นบุตรผู้ตายเกิดกับจำเลยที่ 3 โจทก์ยังยืนยันอีกว่าก่อนตายผู้ตายเขียนหนังสือสัญญาพินัยกรรม พ.ศ. 2536 เอกสารหมายเลข 8 มีข้อความสรุปได้ว่าผู้ตายมีบุตรชาย 9 คน บุตรสาว 4 คนข้อเท็จจริงได้ความด้วยว่าหลังจากจำเลยที่ 3 ที่ 4 และที่ 5 ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการมรดกแล้ว จำเลยที่ 3 ที่ 4 และที่ 5 ร่วมกันจัดการมรดกของผู้ตายโดยระบุในบัญชีรายชื่อทายาทผู้ตายมีจำนวน 15 คน รวมทั้งโจทก์ทั้งยังระบุไว้ชัดเจนแจ้งว่าโจทก์มีสิทธิได้รับส่วนแบ่งมรดกด้วยปรากฏตามเอกสารการจัดการมรดกของผู้ตายเอกสารหมายเลข 13 (แผ่นที่ 3 ที่ 6 ถึงที่ 9) เห็นได้ว่าตามพฤติการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้ตายแสดงต่อโจทก์ให้เป็นที่รู้กันทั่วไปว่าโจทก์เป็นบุตรด้วยคนหนึ่ง จำเลยที่ 3 ที่ 4 และที่ 5 ย่อมทราบดีจึงร่วมกันจัดทำเอกสารการจัดการมรดกของผู้ตายดังกล่าวขึ้น คิดฟังได้ว่า โจทก์เป็นบุตรนอกกฎหมายของผู้ตายที่ผู้ตายได้รับรองแล้ว โจทก์จึงเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1627 ดังนั้นโจทก์ย่อมเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4), 28(2) ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้นที่โจทก์ฎีกาเป็นประการสุดท้ายว่า คดีโจทก์มีมูลว่าจำเลยทั้งห้าร่วมกันกระทำความผิดตามฟ้องนั้น เห็นว่าปัญหาดังกล่าวศาลอุทธรณ์ภาค 1 ยังมีได้วินิจฉัย แต่ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในสำนวนพอแก่การวินิจฉัยข้อกฎหมายได้ ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวโดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยใหม่ข้อเท็จจริงได้ความจากคำเบิกความของนางจันทร์พยานโจทก์ว่า เมื่อปี 2533 ผู้ตายเคยบอกว่าซื้อที่ดินทั้ง 3 แปลงตามฟ้อง แต่ใส่ชื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 ไว้แทนเนื่องจากผู้ตายมีที่ดินจำนวนมากอาจถูกสำนักงานปฏิรูปที่ดินยึดคืนไปซึ่งคำเบิกความดังกล่าวสอดคล้องกับข้อความในหนังสือสัญญาพินัยกรรม พ.ศ. 2536 เอกสารหมายเลข 8 ที่ว่าผู้ตายเป็นผู้จ่ายเงินซื้อที่ดินทั้ง 3 แปลงดังกล่าวและใส่ชื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 แทน นอกจากนี้โจทก์เบิกความว่า จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ลงลายมือชื่อในเอกสารหมายเลข 8 ด้วยเห็นว่า จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ลงลายมือชื่อในเอกสารดังกล่าวเช่นนี้ย่อมทราบข้อความดังกล่าวดีการที่จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 มิได้นำที่ดินทั้ง 3 แปลงตามที่ระบุไว้ไปเป็นมรดกของผู้ตายโดยมิได้ระบุในรายการทรัพย์สินและสิ่งปลูกสร้าง เอกสารหมายเลข 13 การกระทำของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 มีมูลความผิดฐานยกยอกตามฟ้อง ส่วนจำเลยที่ 4 และที่ 5 เป็นเพียงผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลชั้นต้น จำเลยที่ 4 และที่ 5 มิได้เป็นทายาทของผู้ตายและมิได้ลงลายมือชื่อในเอกสารหมายเลข 8 เมื่อที่ดินทั้ง 3 แปลงดังกล่าวมีชื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ตามสำเนาโฉนดที่ดินเอกสารหมายเลข 9 ถึง 11 จำเลยที่ 4 และที่ 5 ย่อมเชื่อว่าที่ดินทั้ง 3 แปลงดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงมิได้นำมาระบุไว้เป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ทั้งโจทก์ก็ได้นำสืบให้เห็นว่า จำเลยที่ 4 และที่ 5 รู้อยู่แล้วว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นเพียงผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินทั้ง 3 แปลงแทนผู้ตายหรือจำเลยที่ 4 และที่ 5 รู้เห็นในการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 อย่างไรคดีเฉพาะจำเลยที่ 4 และที่ 5 ไม่มีมูลอันเป็นความผิดตามฟ้อง ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วยฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้นบางส่วนหนึ่ง เมื่อได้ความตามทางไต่สวนมูลฟ้องว่า เฉพาะจำเลยที่ 3 เท่านั้น ซึ่งคดีมีมูลว่าได้กระทำความผิดในฐานะที่เป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 ส่วนจำเลยที่ 1 และที่ 2 แม้ได้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 3 ด้วยก็ตามแต่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ตามคำฟ้องโจทก์ก็ได้บรรยายว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 ได้กระทำความผิดในฐานะที่เป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล คดีสำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงไม่มีมูลความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 ประกอบด้วยมาตรา 83แต่มีมูลความผิดตาม

มาตรา 352 ประกอบด้วยมาตรา 83 และเมื่อคดีสำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 2 มีมูลความผิดตาม
มาตรา 352, 83 แล้ว ในการกระทำอันเดียวกันนั้น จำเลยที่ 1 และที่ 2 ย่อมไม่มีมูลเป็นความผิดตาม
มาตรา 354 ประกอบด้วยมาตรา 86 อีก"พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้ประทับฟ้องโจทก์ไว้
พิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 ประกอบด้วยมาตรา 83 ส่วนจำเลยที่ 3 ให้
ประทับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352, 354 ประกอบด้วยมาตรา
83 นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1

องค์คณะ

วิรัตน์ ลัทธिवังศกร · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · วินัส เรื่องอำพัน

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1205/2542>